

- & only one person can learn by it at a time.
- 2) Here, learning material is based as divided into various small steps.
 - 3) PL material is arranged into in a series of sequential steps.
 - 4) Each step is related with another step.
 - 5) The learner need to made active response.
 - 6) learner gets immediate response or feedback in this method.
 - 7) Students learn by 'principle of self pacing'.
 - 8) PL material is Pre-tested & valid.
 - 9) In PL based learning error rate & fault rate is too less.
 - 10) In PL based learning stimulus, response, & reinforcement both are active.

To be continued

for programmed learning technology. Therefore, programmed learning is the most appropriate example of the latest concept of instructional technology. It is educational innovation & auto-instructional device. It is not only a technique for effective learning but also a successful mechanism of feedback device for the modification of behaviour.

Definitions:

1) According to Adger Dale: "Programmed is a systematic, step by step, self-instructional programme aimed at to ensure the learning of stated behaviour."

2) Harold W. Bernard's view: "Programme learning refers to the arrangement of instructional material in progressive sequence."

Characteristics of programmed learning:

1) Programme learning based on learning material is individual

page 1

chapter 4

Programmed Instruction OR Learning

Scientific invention of teaching learning process of twentieth century has been known as programmed instruction. In this method, the students are given opportunities to learn individually, logically, through smaller & segmented version of topics. This is a self rectifying method.

Thorndike, the American psychologist propounded this method. This is connected with his ~~the~~ law of effect.

Here, a learner is asked question where previous knowledge is not necessary. Gradually, he has been asked questions on the topic by dividing the topic into smaller portion.

The idea of programme learning has been again influenced by Skinner's laboratory experiments. The procedure of shaping behaviour by his was called 'operant conditioning' & this finally become the basis

ইহা স্মারক আঁকানীৰ দ্বিগুণ বিকল্প সৰ্বত
কাৰণৰ লক্ষ্য সাম। ই স্মারক বিকল্পিত
নিৰ্দেশনাৰ অৰ্থ নিৰ্দেশনাত্মক প্ৰক্ৰিয়া
বিহীন বুলি কোৱা হয়। বাৰিকামিত
নিৰ্দেশনাত্মক স্মাৰক -

১) হুলাৰ স্মাৰক - বাৰিকামিত আঁকান
হেটুৰ নিৰ্দেশিত স্মাৰকৰ পিছত
স্মাৰকৰ লক্ষ্যৰ প্ৰতিও লক্ষ্য বদ্ধিত
কৰাও অৰ্থ অস্ব-নিৰ্দেশনাত্মক
অৰ্থে।

২) হেৰল্ড ডিভিডে কাৰণত স্মাৰক - বাৰিকামিত
আঁকান হেটুৰ প্ৰথম অক্ষৰৰ
কৰাও নিৰ্দেশনাত্মক অস্ব-নিৰ্দেশনাত
কাৰণত স্মাৰকৰ বুলি কোৱা হয়।

বাৰিকামিত আঁকান হেৰল্ড :

বাৰিকামিত আঁকান হেৰল্ড-ত নিৰ্দেশিত

আঁকান হেৰল্ডৰ স্মাৰক হ'ল -

- ১) বাৰিকামিত আঁকান হেৰল্ড কামিত
আঁকান বদ্ধিত।
- ২) বিহীন বদ্ধিত নিৰ্দেশিত অস্ব-নিৰ্দেশনাত
ও আঁকান কামিত স্মাৰকৰ কাৰণ
বদ্ধিত হয়।
- ৩) আঁকানীৰ বিহীন অস্ব-নিৰ্দেশনাত
বিহীন কাৰণ বাৰিকামিত, স্মাৰকৰ
কাৰণে নিৰ্দেশনাত বদ্ধিত হয়।
- ৪) আঁকানীৰ 'কাৰণ'ৰ বদ্ধিত স্মাৰক
কাৰণে বদ্ধিত হয়।

